

Pöytäkirja

2.12.2022

VN/30090/2021
VN/30090/2021-STM-27

2022/3: ESR+:n valtakunnallisen Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kehittämisen ja hyvinvoinnin edistäminen kohti yhdenvertaisuutta -teeman johtoryhmä

Aika torstai 2.12.2022 klo 13:00–14:51

Paikka Teams-etäkokous

Läsnä

Johtoryhmän jäsenet

~~Veli-Mikko Niemi, pj, STM~~
Eeva-Riitta Pirhonen, OKM
Elina Palola, STM
Annamari Asikainen, STM
Heli Nederström, OKM
~~Liina Borden, OKM~~
Henni Axelin, OKM
~~Jani Lehto, TEM~~
~~Valtteri Karhu, Hämeen ELY-keskus~~

~~Pasi Patrikainen, Pohjois-Savon ELY-keskus~~
~~Katri Lehto-Etelä, Pohjanmaan TE-toimisto~~
Päivi Hämäläinen, STM (puheenjohtaja)
Merja Niemi, OKM (sihteeri)

Pysyvät asiantuntijat

~~Anna-Katri Herranen-Haapaniemi, STM~~
Irmeli Järvenpää, STM (sihteeri)
Iida Partanen, Hämeen ELY-keskus
~~Koordinaatiohanke N.N.~~

Vierailevat asiantuntijat tässä

kokouksessa:

Kalle Lautala, STM

Johtoryhmän varajäsenet

~~Anna Cantell-Forsbom, STM~~
Henni Axelin, OKM (klo 13:27->)
~~Liisa Jokinen, STM~~

Sinikka Kauranen, Hämeen ELY-keskus
Marja Perälä, Lapin ELY-keskus

1 Kokouksen avaus

Päivi Hämäläinen toimi puheenjohtajana tässä kokouksessa johtuen STM:n osastopäällikölle tulleesta esteestä ja avasi kokouksen klo 13:00.

2 Kokouksen asialistan hyväksyminen

Asialista hyväksyttiin muutoksitta.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 23
00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

3 Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Kokouksen 28.4.(2/2022) pöytäkirja hyväksyttiin muutoksitta.

4 ESR+ -ohjelman ajankohtaiset, Hämeen ELY-keskus

Yksikön päällikkö Sinikka Kauranen kertoi ajankohtaisia terveisiä ohjelmakauden 2021-2027 toiminnan käynnistymisestä. EURA-järjestelmän käyttöönotto on viivästynyt. Alueosioiden hakuja on jo järjestetty ELY-keskuksissa, hakemukset on arvioitu ja päätöksiä päästään tekemään ensin yhden toteuttajan hankkeille, kun EURA-järjestelmä mahdollistaa tämän, arviolta joulukuun aikana. Järjestelmän avautumisen tarkka aikataulu ei ole tiedossa, ja ryhmähankkeiden osalta päätösten teko menee joka tapauksessa ensi vuoden puolelle. Valtakunnallisissa kehittämisohjelmissa on puolestaan haettu koordinaatiohankkeita, käyty neuvotteluja ministeriöiden kanssa ja järjestetty johtoryhmien kokouksia. Valtakunnallisen osion käynnistys etenee lähes kaikissa ohjelmissa samalla aikataululla. Niissä suurin osa hankkeista on ryhmähankkeita. Hanketoimijat voivat jo ennen päätösten tekoa käynnistellä toimintaa omalla riskillä.

5 Koordinaatiohankkeen valinta

- Saapuneet hakemukset
- Rahoitusesitys
- Johtoryhmän näkemys esityksestä

Merja Niemi esitteli OKM:n ja STM:n osalta haun painopisteitä ja koordinaatiohankkeiden tehtäviä. Tilanne on sillä lailla uusi, että STM:n ja OKM:n koordinaatiohankkeiden on tarkoitus toimia tiiviissä yhteistyössä keskenään. Koordinaatiohankkeiden on vastattava ministeriöiden sisältötavoitteita, hallinnoinnin on sujuuttava säädösten mukaisesti ja rahoitus tulee käyttää siihen mihin on sovittu. Lainsäädäntöpuolen tuntemus, uusien innovaatioiden hyödyntäminen ja teemahankkeiden tukeminen ovat myös tärkeitä toiminnassa huomioitavia asioita.

Iida Partanen esitteli tarkemmin hankehakua ja saapuneita hakemuksia. Erityistavoite 4.3:n koordinaatiohankehaku oli yhteinen STM:n ja OKM:n koordinaatiolle. Hakuaikana 15.6.-15.9.2022 saapui kolme erillistä hankehakemusta, joista kaksi täytti yleiset valintakriteerit. Nämä olivat STM:n osiossa Yhdenvertaisen osallisuuden koordinaatio (200721), toteuttajana Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos, ja OKM:n osiossa LANUPE -koordinaatiohanke lasten, nuorten ja perheiden osallisuuden, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden tukemiseksi (R-00440), toteuttajana Sos-lapsikyläseätiö ja Nuorten Akatemia ry. STM:n hakemuksen arvioinut valintaryhmä on esittänyt hanketta rahoitettavaksi, mutta rahoitusneuvottelussa hankesuunnitelmaa tulee vielä tarkentaa usean osa-alueen osalta arvioinnissa saatujen kommenttien perusteella. OKM:n hakemuksen arvioinut valintaryhmä on esittänyt hanketta ehdollisesti rahoitettavaksi. Hakijoiden kanssa käydään tarkentavat neuvottelut ennen rahoituspäätöksen tekemistä. Neuvotteluissa huomioidaan hakemuksen käsittelyssä saadut kommentit ja hankesuunnitelmaa tullaan tarkentamaan näiden perusteella. Myöntävä rahoituspäätös voidaan tehdä, mikäli hakijat pystyvät vastaamaan arvioinnissa esiin nousseisiin ja valintaesityksen rahoittajan arvioinnissa kuvattuihin täydennys- sekä muutostarpeisiin hankesuunnitelman osalta.

Vaikeasti työllistyvien tukeminen sekä Yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon edistäminen, huono-osaisuuden torjunta -teemojen johtoryhmä kokoontuu käsittelemään STM:n osion hakemusta 7.12. Sekä STM:n että OKM:n hakemuksia voidaan ryhtyä täsmentämään johtoryhmäkäsittelyjen jälkeen.

Annamari Asikainen huomautti, että arviointikäsittely oli kattava ja että oli hyvä, kun haussa saatiin kaksi näinkin hyvää hanke-esitystä.

Merja Niemi kertoi, että OKM on oman osionsa hakemuksessa olevien osaamispuutteiden takia lähestynyt Opetushallitusta, joka olisi halukas tulemaan hankkeeseen mukaan yhdeksi osatoteuttajaksi. Myös ko. hankkeen nykyiset hakijat suhtautuvat myönteisesti Opetushallituksen mukaantuloon. Opetushallitus toisi hankkeeseen valtakunnallisen tason osaamista. Iida Partanen huomautti, ettei osatoteuttajien lisääminen ole tässä vaiheessa hakuprosessia mahdollista, mutta mikäli nähdään tarpeelliseksi, varsinaisen rahoituspäätöksen jälkeen jokin osa-alue voitaisiin siirtää uudelle osatoteuttajalle.

Elina Palola piti valitettavana sitä, että koordinaatiohankkeet ovat erilliset. Hän totesi myös, että tutkimuksen sijasta tarvitaan uudella tavalla toimimista ja ns. kädet savessa -tekemistä, ja piti sivistys- ja sotesektorien yhteistyötä tärkeänä. Iida Partanen huomautti, että hankkeiden valinta tulee tehdä hakuilmoituksessa olleiden

kriteerien perusteella, mutta hankkeiden välistä yhteistyötä voidaan painottaa. Merja Niemi totesi, että sisote-yhteistyö voidaan huomioida tulevien teemahakujen yhteydessä. Puheenjohtaja lisäsi, että hankkeilta on edellytetty yhteistä ohjausryhmää, ja se tulee kirjata myös hankepäätöksiin.

6 Tulevat teemahaut

- **Teemojen hankehakujen aikataulut ja rahoitus**
- **Johtoryhmän syötteet tuleviin hankehakuihin**
- **Tuloksellisen hankekauden perusteet (Kalle Lautala, STM)**

Puheenjohtaja kertoi tulevia teemahakuja koskevista suunnitelmista. OKM ja STM tekevät yhteistyössä hankepainotukset huomioiden molempien ministeriöiden näkökulmat hankkeiden tavoitteiden asetannassa. STM, OKM ja ELY päättävät yhdessä hakujen sisällöstä sekä ajankohdista. Hankkeiden aiheiden ja sisältöjen tulee olla STM:n ja OKM:n hallinnonalojen kannalta merkityksellisiä ja tukea ministeriöiden strategisia tavoitteita. Haun aiheiden tulee olla vaikutuksiltaan kattavia valtakunnan tasolla.

Valtakunnallisen LANUPE-kokonaisuuden rahoitus on yhteensä 23 milj. euroa (OKM 10 milj. euroa, STM 13 milj. euroa). RR-ELY:illä ei ole erikseen korvamerkitty rahoitusta LANUPE-kokonaisuuteen, vaan se on yksi erityistavoitteen kokonaisuuksista / kohderyhmistä. RR-ELY:t avaavat koko erityistavoitteen 4.3 Yhdenvertaiseen osallisuuteen -haun. Hauissa voi olla erilaisia painotuksia hakukohtaisesti. Hakupainotukset käsitellään ja hyväksytään etukäteen alueiden MYR:n kokouksissa. Koordinaatiohankkeiden on mahdollista tarjota ideoita hakupainotuksiksi, mikäli ne havaitsevat alueellisia kehittämiskohteita tai erityistarpeita.

Lida Partanen kertoi, että esim. Itä-Suomessa olleessa aluehaussa on nyt painotettu lapsi- ja perhepuolta. Sinikka Kauranen totesi, että haut voivat olla myös maakuntakohtaisia.

Annamari Asikainen toivoi selvennystä siihen, millaisen prosessin kautta esim. koordinaatiohanke tai johtoryhmä laittaa ehdotuksia teemahauista RR-ELY:ille. Päivi Hämäläinen muistutti, että myös koordinaatiohanke tulee jatkossa mukaan johtoryhmään.

Eeva-Riitta Pirhonen kertoi OKM:n näkökulmasta, että nyt odotetaan, nouseeko seuraavan hallituskauden painotuksista sellaisia teemoja, jotka tulisi ottaa teemahauissa huomioon.

Sinikka Kauranen kertoi, että ESR-jaosto tulee jatkossa ottamaan suuremman roolin sisältökysymyksissä. ELY:t ovat tehneet yhteistyötä keskenään yritystukien osalta ja nyt sitä tarkoitus tuoda ESR-toimintaan aiempaa systemaattisemmin. Teemat ovat ympäri maata melko samanlaisia, ja yhteistyö parantaa hankkeiden laatua ja osuvuutta.

Merja Niemi huomautti, että opposition vaalibudjeteissa on ollut ehdotuksia julkisten menojen karsimisesta. Rakennerahastojen osalta tarvitaan entistä tiiviimpää yhteistyötä, kokonaisuuden rakentamista hallinnoinnissa ja rahoituksessa. Hän ehdotti, että asiaa voitaisiin käsitellä säännöllisesti johtoryhmässä. Koordinaatiohankkeen rooli tulee olemaan yhteistyössä merkittävä. Yhteistyö on tärkeää niin valtakunnallisten ja aluehankkeiden kuin myös muiden valtakunnallisten koordinaatiohankkeiden osalta.

Annamari Asikainen muistutti, että hakujen pohjana on ohjelmateksti ja siitä voi hahmotella teemoja jo ennen uutta hallituskauttakin. Toki hallitusohjelmasta on tärkeää poimia ne nostot, jotka sopivat ohjelmatekstiin ja joille ei ole muuta rahoitusta saatavilla.

Käytiin keskustelua hankehakujen aikataulusta ja päädyttiin siihen, että ensimmäinen teemahaku käynnistetään vasta ensi syksynä. Koordinaatiohanke on hyvä saada ensin käyntiin ja hallitusohjelmaa odotella. Elina Palola huomautti, että hyvinvointialueilla on yhä paljon hankkeita käynnissä.

Kalle Lautala esitteli hankkeiden vaikutusten arviointia hanketoiminnan tuloksellisuuden varmistamiseksi. Uudella kaudella halutaan parantaa hankkeiden vaikutusten arviointia. Teemojen määrittelyllä luodaan edellytykset hankkeiden vaikutusten arvioinnille, ja samaan "laariin" olisi ohjaututtava riittävän samankaltaisia hankkeita. Kun hankeryypät ovat riittävän homogeeniset, on mahdollista päättää kunkin "laarin" hankkeille soveltuva yhtenäinen arviointimenetelmä / mittari ja arvioida sekä yksittäisten hankkeiden että koko ryppään vaikutuksia. Kun koordinaatiohanke on valittu, johtoryhmän ja koordinaatiohankkeen tulee keskustella keskenään niin, että hankkeissa käytettävät arviointimenetelmät / mittarit saadaan sovittua ennen kuin hankkeet alkavat. Koordinaatiohankkeella on oltava selkeä mandaatti vaatia hankkeilta vähintään alku- ja loppumittaus. Koordinaatiohankkeen on sovittava jokaisen hankkeen kanssa ennen hankkeen alkamista siitä, mitä hankkeen velvollisuus käyttää arviointimenetelmää / mittaria käytännössä tarkoittaa. Seurantatiedon tuottaminen ja edellytykset vaikutusten arviointiin varmistetaan, kun jokaiselle hankkeelle on alusta asti selvää, mitä heidän tulee tehdä ja milloin.

Heli Nederström kysyi, onko aiemmissa hauissa ollut vaatimus arviointimittarin käytöstä. Irmeli Järvenpää kertoi, että päättävällä hankekaudella STM on hakuilmoituksissa, päätöstekstissä ja aloituspalaverissa edellyttänyt kaikilta tl 5-hankkeiltaan yhteistyötä toimintalinjan koordinaatiohankkeiden kanssa. Lähtökohta on ollut, että kaikki henkilöille suunnatut hankkeet käyttäisivät Solmu-koordinaatiohankkeissa luotua Kykyviisaria toiminnassaan, mutta käytännön toteutukset tämän osalta ovat vaihdelleet suuresti valtakunnallisissakin hankkeissa eivätkä ELY:t ovat välttämättä edellyttäneet Kykyviisarin käyttöä rahoittamiltaan toimintalinjan aluehankkeilta.

Merja Niemi totesi, että vaikutusten arvioinnista tulee keskustella yhdessä ja TEM:n kanssa. On tärkeää tarkastella arviointia osana laajempaa rakennerahastoarvioinnin kehystä. Päivi Hämäläinen kertoi, että työelämän kehittämisen teemaan on tulossa velvoite alku- ja loppumittauksesta koordinaatiohankkeen määrittämällä mittarilla. Tätä mallia voisi hyödyntää muissakin teemoissa.

Sinikka Kauranen esitteli Hämeen ELY:n käyttämää vuosisuunnitelmaa ja aluehakujen aikatauluja.

7 Seuraava johtoryhmän kokous

Sovittiin, että seuraava kokous järjestetään hybridikokouksena 6.2. klo 13–16.

8 Muut mahdolliset asiat

Puheenjohtaja muistutti, että puheenjohtajana toimii vuonna 2023 Eeva-Riitta Pirhonen OKM:stä.

Käytiin läpi erityistavoitteen Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen tilannetta. Ko. teemalla ei ole omaa johtoryhmää, mutta se linkittyy sisällöllisesti tähän. Iida Partanen kertoi, että Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen -koordinaatiohankkeen arviointia on tehty yhdessä STM:n kanssa, neuvotteluja on käyty jatkoon selvinneen hankkeen hakijatahojen (THL, Pesäpuu ry ja Lastensuojelun keskusliitto) kanssa ja hankesuunnitelmaa on muokattu tarkennuspyyntöä vastaavaksi. Teeman koordinaatiohankkeeseen tulee fasilitoimaan yhteistyötä, ja alueilla tullaan rahoittamaan pilottihankkeita, joita koordinaatiohankkeeseen tukee.

Puheenjohtaja pyysi, että johtoryhmän jäsenmuutokset toimitetaan STM:n kirjaamoon tunnuksella VN/30090/2021.

Irmeli Järvenpää muistutti, että edellisen kokouksen jälkeen pyydettiin kirjallisella menettelyllä 30.5.–6.6. kommentteja koordinaatiohankkeen hakuilmoitukseen. Kommentteja hakuilmoitukseen tuli ainoastaan yhdeltä johtoryhmän jäseneltä ja ne on viety track changes -toiminnoilla Tiimerissä olevaan hakuilmoitukseen. Kirjallisesta menettelystä ei laadittu erillistä pöytäkirjaa.

9 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14:51.

Päivi Hämäläinen, puheenjohtaja

Merja Niemi, sihteeri

Liitteet	Kokouksen 2.12.2022 diaesitys (Tiimerissä)
Jakelu	Johtoryhmän jäsenet ja varajäsenet Johtoryhmän pysyvät asiantuntijat
Tiedoksi	Kalle Lautala, STM

VN/30090/2021-STM-27

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: